

Erdélyi Híradó

Szombaton, $\frac{4}{16}$ (Április' 16-dikán) 1834

Nagybritannia—Frantziaország—Belgaország—Burkussország—Austria
Lengyelország—Eladó Jóféle horok—Nzti. Társalk. 16-dik Szám.

NAGYBRITANNIA

Nem rég' vittek-ki Londonból Ham-
burgha 800 ezer ontzia aranyat (éppen
8 millió tsászár-arany (ducaten); mely, a'
mint gondolják, a' muszka hadsereg' szük-
ségére ment-ki.

A' Courier ezt mondja: "A' leg új-
jabb ministeri változás Frantziaországban
azt mutatja, hogy minden, az ország'
betsületével megegyezhető iparkodáso-
kat elkövetnek, a' béke' fenn-tartására
Európában. De, minthogy azomban csak
az embereket változtatták nem pedig a'
szerkezeteket; nem látjuk, hogy a' hábo-
rú hihetőségei nagyon megkevesebbedtek
vólna. Mind-addig nem lesz kezesség a'
háború ellen, valamig a' szent szövets-
ség' gyökérértelmei Frantziaországon ki-
vül, és az ellenkező principiumok abban
az országban, uralkodni fognak. Unalom,
finomság, okosság, és a' nemzeti haszon-
érdeklésnek helyes vagy helytelen ér-
zése, eleit-vehetik egy-ideig a' háború-
nak; de a' Lajos-Filep' dynastiája, so-
ha-sem erőssíti-meg magát Konstituzi-
ós fejedelmi-széken; ha az idegen Ka-
binétok nem öltöznek magokra szabadabb
vélekedést. Nagybritannia nem, csak sa-
ját intézeteit tarthatná-fel a' maga' ha-
jóseregei és népének egy-értelme által;
hanem időről-időre, más országok' des-

potai országlószékeiknek is megszoríthat-
ná valamennyire zaboláikat. De Frantzia-
országnak, nintsenek ugyanazon elsőse-
gei; egy, fejedelmiséktől megfosztott
Monárchával áll' szemben, kit minden
nemzetek' Despotismusának satellesei ve-
szik körül; és a' kit az ő' abbéli töreke-
déseiben, hogy ismét a' thronusra kap-
hasson, azon Fejedelmek, kik az újj dy-
nastiát megesmérték, biztatják. Benn, ka-
rolyista, republicana és buonaparte-
istai Factiói vannak; és az ő' intézetei,
igen újj napszámmal jegyződnek még,
mint-sem hogy a' nép' sokasága illendőn
tanúlhatta vólna meg azt esmérni, a' rom-
lottság' és intselkedés' foganatlanná-té-
telére. Béke' ideje alatt, ezen egy érte-
lem nem-léte miatt biztatódik az intsel-
kedés; a' háborúban, az a' híjánosság,
reménységeket nyújt a' berontás' elő-
menetelére. Egyéberánt, megmutatta a' ta-
pasztalás, hogy egy újj Dynastiának, a'
háború, gyakran, kevésbé veszedelmes,
mint-sem a' béke. A' frantzia nemzeti
character' kitettző vonásai — a' 'sibongás
(lazzadás, turbulentia). Ha ennek a' nyug-
hatatlan elmének ki-felé adunk foglalata-
tosságot; úgy, nem üt-ki a' zivatar ott-
benn. A' hadliszállítványok által Görög-
országba és Afrikába, vetették hátrább
az utolsó revolútiót, és egészen is elte-

hottet volna azt az által kerülni; ha új boldonságok nem állottak volna elő. Aból, következik, hogy a' Lajos Filep' thronusa, a' continens' mas statusai ellen folytatott háború által verhet magának gyökeret. Lehetne ugyan a' háború Frantziaország' szabadságának veszedelmes; mivel' ezen országban katonai hatalom és liberalis intézetek, nem egyezhetnek egymással: hanem, az a' veszedelem, lehetséges béke' idején; mivel' a' Continens' nagy Hatalmai nem-tsak nem akarják hogy intézeteik a' frantziaországiakhoz közelítsen; sőt még azt követelik, hogy a' Frantziaország' konstitutzios Fejedelme, a' maga' saját bátorságáért, azon bajlandóságnak legalább egy részét elfogadja, mely az ő országlozszékét vezeti.

A' Morning Chronicle mártz. 19-dikén azt mondja: "sajnáljuk hogy 6 fregatte az első közzül, nagy siettséggel a' Schelde-be készül, és Sir Th. Hardy' commandója alatt lesz. Ezen hadi-készület végtárgya a' Congress' meghatározásainak végre-eröltetése. Azt mondók hogy sajnáljuk: mert látjuk hibetőségét, hogy ez a' lépés minket fogról-fogra következesekre vezet, melyről gondolkozni, borzadunk. Nagyon tévejünk, ha ez a' tett nem ad fegyvert a' legtüzesebb elmék' kezébe, Parisban. Miért törnök mi inkább fejünket Belgnorszáért és Hollandért inkább mint Muszka-és Lengyelorszáért, vagy Austria és Olaszországért? A' mi szigeti fekvésünk, bátorságba tesz' minket minden ellenségeinktől. A' mi politikánknek szigetinek kellene lennie. Egy mindennel-köz európai háborút, nehezen lehet elkerülni. De hát mindég tsak belé kell nekünk keverednünk a' fesszes-földi háborúkba?"

FRANTZIAORSZAG

A' France Nouvelle ezt mondja: "Azoknak, a' kik a' szörnyű költségen tsu-

dálkoznak, melyet ekkorig tsak azért tettek, hogy béke-lábon allhassunk, megnyugtatásokra, meg kell vilagosítanunk — mit ért Soult Marsal a' Bekelábon. Két néme van a' békelábnak Frantziaországban; a' kicsiny 200,000, a' nagy 450,000 ember. Az utolsó az, melyről a' Hadminis-ter szóllott: valóban ezen a' lábon áll a' mi' hadseregünk; úgy hogy ez már tökéletesen elég egy védelem-háborúhoz. A' hadi-láb alatt értjük a' szükséges erőt külföldre-betsapáshoz, azaz, 550--600 ezer embert. Ha a' mi erőnket ére a' rettentő labra állítani akarjuk; úgy már nevelnünk kellene az áldozatot.

A' Messenger szerént, nagy pezség uralkodik Avignonban. A' Fő-Bíró (Maire) elhagyta foglalatosságát; a' nemzeti garda Commandansa és több Tisztek is beadták volna elbetsáttatásokat, s a' nemzeti garda egészen eloszlott.

A' Tanács Elölülőjének a' Prefektusokhoz betsáttatás irása így végződik: "Minél-tsenedesebb Frantziaország ott-benn; annál-rettentőbb lesz az naponként kifelé. A' statushatalom' és szabadság' egyesülete, jobban bizonyossá teszi nekünk mint minden erőszakitéle a' factióis léleknek, azon eszközöket, hogy a' békét betsülettel fenn-tartsuk, — vagy a' háborút ditsőséggel folytassuk.

La Fayette Gen., a' Népkövetek' Kamaraja' mártz. 18-dikai ülésében, midőn a' Varsóban talaltatott documenteket felolvasta, azt mondja a' többek közt: "Igen-is volnának némely bizonyosságok olyan dolgok-felől, a' mellyeknél az én tanúbizonyosságomra utáltak. Nekem magamnak-is szükséges annál magamat a' tévejés' szemre-bányása ellen védelmezni, a' mellyet ellenem elkövettek, midőn ezen beszédszékben azt mondottam — Muszkaország megtámodásra készült volt ellenünk. Ezek a' tanúbizonyosságok az

én' kezem közt vannak, és hogy ott vannak, Konstantin Nagyherczegnek köszönöm, a' ki Varsóból-elméletelével, sok papirost elfelejtett (nevetés). Akarja-e a' Kamara meghallgatni? (minden-felől: igen! igen!). A' Tsászar' tsudálatos felelőjéről a' Frantziák' Királya' Levelére, nem szóllok: tsak azt kívánám, hogy a' mi' Monárchánkét esmeretessé tennék: mert, meg vagyok győződve, hogy a' muszka Tsászarét, még-illetlenebbé (deplacée) tenné amaz. Azt-is mondhatnám, hogy Lengyelországban azelőtt semmi fegyvermagazin és hadiszükségesek' tára nem volt; mindazt, a' mit ott találtak, tsak az-ólta hordották össze, miolta a' mi' revolútiókat meghallották. Ezt nekem minden-felől állíttják. Hallgassák-meg tsak Uraságtok némely Levelék' értelmét, melylyekből Muszkaország' szándékát megismerhetni: "Lubeczki Finántzministerhez; Pétervár, aug. 6 (18), 1850. Hertzeg Uram! A' Tsászar-Király azt bízta külsönön rám, Excádat. tudóssítam, hogy, mivel' a' jelen-környületek között esetek fordulhatnak elő, hogy a' lengyel hadseregnek mozgásba kellene indulni, ÓFge. azt akarja, hogy Excád egyenesen a' segédforrások' megvisszálásán dolgozzon, melyre a' kintstár, szükség' esetében számot tarthasson, hogy a' sereg' mozgásba-indítása' költsége 's egy táborozása kiteljen. — Turkul, Státustanátsos. — Lubeczki Hg. így felelt sept. 3-dikán: Elhíheti ÓFge., hogy én, azon esetek' lehettségét, midőn ezen költségek' szükségessé lennének, soha-se vetettem-ki az eszemből. . . Van nekünk Péterváron 6 millió ezüst rúbelünk. Van azon-felül a' Királyság' Gen. Cassájának és a' Banknak mindég mintegy 8 millió forint kész-pénze; van végre a' tengeri-társaság' Cassájában Berlinben 1 millió tallérunk. — Sok ilylyen értelmű levél van még itt, pl. Gra-

bowski Gróf Lubeczki Hgnek., oct. 18-dikán: ÓFge. meghagyta Cerarewits Nagyherczegnek, minden katonaságot, melylyek vezérleése alatt állanak, a' lengyel Királyi hadsereget-is ide-értve, hadi-lábra állítani, még-pedig végképpen dec. 22-dikéig (1850) elvégezni. . . Mas, nov. 17-dikén (ugyanaz, ugyanannak): "A' Diebits Gróf Hadmarsal' vissza-jövelete Berlinből, Varsón által, meg fogja határozni a' teendő rendszabásokat. Azaz, útmutatást vett ő, hogy vissza-jövet Berlinből, Varsón jöjjön keresztül, hogy a' Nagyherczeggel mindenben együtt tanácskozzon, a' mi tsak a' hadsereg' mozgásba-indítását, és egyéb szükségait illeti. A' mit ketten végeznek, azt, végbe-is kell vinni mindjárt, a' nélkül hogy ÓFge. parancsolatját várnák. Rám bízta végre ÓFge. hogy Hged. mindjárt szeméjjesen jöjjön Pétervárra, mihelyt a' sereg' útnak indul, és mindennel-köz háborúra kéntelen vezetnie. Ekkor még egy Kurír-se jár oly' sebessen mint a' történetek; és, ez az, mely a' Belga dolgot oly' kétségbe-esett állapotba vezette, (Lafayette, ezt a' helylyet olvasván, mosojgott). De, mit bajlódom oly' hosszas politikai beszéddel, melylyek annál-szükségtelenebbek, mivel' a' történetek' oly' megfoghatatlan sebessémenetelénél, az első Kurír, ismét egészen más tudósításokat hozhat." — Akarják az Urak, úgymond tovább a' Gen., a' Diebits és Benkendorf Generálok' együtt-heszélgeléseit esmérni, azon rövid audentiája után a' lengyel Dictatortól küldött Óbester Wylezonskinek Miklós Tsászarnál, midőn azon Generálok, mint a' tsászari birodalom' nagy dolgaiba felszenteltettek, jelen voltak. No's, Lengyel Urak, tsak-meg kell azt esmérnetek, hogy a' ti' revolútiótoknak, nints az az érde-me, hogy alkalmas pillantatot választotatok volna? Olyan pillantatban kelle-

tek-fel, midőn a' birodalomnak minden hadi ereje útban volt a' ti' határszeltek-felő, hogy a' frantzia- és belgaországi revolútiósoknak a' fejeket helyreigazítsák (nagy megindulás). És midőn az Obester azt monda, hogy Lengyelországnak van módja benne ezen nagy özönvíznek mind-addig ellene állani, a' míg szükséges, hogy Európát eszméltesse, és ezt, ezen viadálra készítse, azt feletti Diebits Marsal: No s, mi következne abból ti-mellettetek? Mi egy Rajna melletti táborozásra tartotunk számot; az Elbénél vagy az Oder-nél tesszük 'hát azt meg; minekutánna titeket eltörünk. Gondolatok-meg 'hát ezt" (nevekedő nyűsőség). Nem szóllok a' Malachowski Gróf' hivatali tudósításáról. Megtalálni abban a' hazaszeretetnek, bátorságnak, a' Lengyeleknek Frantzia-országhozvaló bizodalnok' legnemesebb érzéseit, 's azt, hogy Európa' szabadságáért meg tudnak halni: mert, azt kell mondanunk, **Uraim, hogy a' szabadság zászlója, mely minket Juliusban Európa' szabadságának a' homlokára állított, a' mi' kezünkől a' Lengyelekébe ment által.** Varsóban lobog a' most (nagy mozgás).

BELGAORSZÁG

Egy, Lille-ből jött ember azt beszél, hogy oda nem sokára meg fog érkezni 40,000 ember; az eleje már ott van. A' lillei Biróság kihirdette, hogy kéntelenítetni fognak ezen katonaságot, nagy száma miatt, a' pólárokhoz szállítani. — Az Emancipation (Journal) erőssíti, előre látván az ellenségeskedésnek egy nagyon közelgető újra kezdődését, a' legvalószínűbb hadikészületek után járnak.

BURKUSORSZÁG

Burkosországot, a' sok között, azzal is vádolják, a' poseni Zeitung szerint, a' lengyel Journalok, hogy a' sebes Lengyelek' szükségére, nem botsátaná-ki a' charpie-t (tépett rongy, kéro) és a' kö-

tőlék - vásznat. Ezt, megtáfolja a' poseni foljó írás.

AUSTRIA

A' Nürnberger Correspondent ezt írja Bétsből, mártz. 19-dikéről: "Egy újj Rendelés szerént, ámbár a' mi' regementeink már teljes számmal voltak, ismét más 50,000 recutákat kell kiállítani. Ebből; az austriai Fő-hertzegség 7014-et; Tselország 15,559-et; Moravia és Slésia 7201-et, Steyerország 5041-et, Illyria 2541-et, a' Tengermejjék (Littorale) 1288-at, és Gallitzia 15,556-ot állít-ki (Tudnivaló hogy azelőtt már Magyarország, az országgyűlés' rendin, 48 ezeret, Lombard-Velente pedig 10,000-et adott). Mind-egyik linea-regementnél, az első Tsapat országvéd (Landwehr), melynek ekkorig, tsak a' törökök (cadre) volt felállítva, egészen össze-szöllítattott; és már a' második Tsapat' rendbe-szedésén dolgoznak. Brünn, Prága, Béts és Grötz városokban, 40 ágyúpadot (egyegy pad 6-ával), és két raketa-padot allitanak-fel, és számos szekérosztaljakot tartanak készen. Mindezeknek ellenére-is, hiszik itt a' béke' fenntartását; és, éppen ezért tartják szükségesnek a' készülést.

LENGYELORSZÁG

Zamoscból jött Levelek mártz. 14-dikéről, a' varsói Journal szerént, jelentik, hogy azon hónap 11-dikén, egy muszka tsapatot Uchanie mellett, körül-fogtak és a' fegyver-letételre kényszerítettek a' Lengyelek; a' katonaságot a' várba vitték. — Krakóból írják, hogy Chlopicki Gen. ott fekszik, igen betegen. — A' múlt tsötörtökön ment-el a' 6-dik Uhlanus reg. 5-dik escadronja "Varsói Fijak" a' fővárosból, minekutánna a' Város' Elölülője egy megszóllítást mondott hozzájuk. — Mártz. 17-dikén hallottak Ostrolenka-felől igen sűrű ágyúzást. — Mártz. 10-dikén írják Pulawyból: "A'

mi városunk egynéhányszor vólt már szomorú pusztítás látványa. Az utolsó megtámadáskor, a' Weichselparton lakók segedelemért kiáltottak. Kiáltások, elhatott egy, a' túlsó parton álló, Rzuchowski Obester' brigadjához: de ez, nem segíthetett ő-rajtok; mivel' a' Weichsel jege, nem bírt már akkor meg. — A' podlachi Vajdaság túl-a'-weichseli lakosok, a' hol a' haború különösen dühösködött, reitentőül festik-le azon vidék' állapotját. A' faluk, többnyire elpusztítottak 's a' lakosok' feldaraboltattak. A' parasztok teljes kétségbe-esésnél-fogva, oda-haggyák házaikat, 's az erdőkben tekeregnek, 's az éhségtől gyötretetve, megtámodnak holni egyes csoport-katonaságot 's kifosztják azokat.

Egy-ido-ólta már, nintsen országgyűlési ülés; az ország' Követei csak magánosságban gyűlnek még naponként tanácskozássra össze, 's azt beszéllik, hogy a' Biztosság nem sokára készen lessz a' törvényjavallattal a' földbirtok' kiosztására-néve a' Parasztoknak.

A' mostoha idő akadaj Diebits Hadmarsalnak a' hadi fordulások' folytatásában, és erőlteti ötöt a' muszka hadsereg-re-néve igen káros veszteglésre. Az élelembeli szükség óránként érezhetőbb. Kényszerítetnek már a' Muszák messzűnven táplálni magokat, és mindenfelé élelem-tiszteket küldeni-ki gabona-vételre; melynek költöztetése egy erdőséggel és mótárral keresz-ül-kosul fűzött földön, melyben tsaknem semmi tsinalt-út van, e' mostani időszakban igen sok nehésségekkel van egybe-kaptsolva; azonkívül még, a' lengyel labodázókban is sok akadaj találtaak, kik az ő' mesterségeket, úgy-láttzik, színtűgy esmerik valamint a' Kozákok, és minden alkalmat nyakonkapnak, hogy a' közlést gátothassák, és a' Muszákukat szánt teheknek magoknak fog-

lalják-el. E' szerént 'hát a' drágaság a' muszka főszállason, minden képzetet meghalad; midőn egy Kurír' szava szerént, egy pohár égetbor 6, egy tojás 2 rubelen kél. Szörnyen tsudálkozhatni tehát rajta, miő rend és tsinosság uralkodik még is ezen órában a' muszka hadseregnél, és minő jókedvű bátorsággal adjak azok még is alaja magokat a' legnagyobb erőlködéseknek. Hanem, nyugalomra van nekik szükségek; ha azt akarják hogy végre a' népség valamint a' jószág semmivé ne legyen. Diebits Hadmarsal egyszerű fenékre építette hadfordulási plánumát és villámschességgel is ment tzelja-felé: de nem számlálta-fel a' gondolható következés mellett, a' lengyel nemzeti charaktert, és az ország' segédforrásait elvesztette szeméi-elől, kevéssé betsülte ellenségét. Igen helyes gyökér-értelem szerént, — a' felkelési, ennek gyűjtő punctumán megtámodni 's egy vágyással elfojtani akarni. De a' Lengyelek' hőrosbatorságu ellentállását, 's az ezáltal következett felsülését Varsó' meghódolatásának és a' lázzadás' sebess elyomásának, nem vette számba; mely az által belső erejében, nevedekett. Megnyerte már a' hadsereg magában és Vezérjeiben a' legfelső bizodalmot. A' haború' láttérétől legtávolabb fekvő zugokból is egyyüve munkálkodnak az ország' védelmére; és egy kedvező kimenetelnek a' hitele, a' legfelénekebb elmékben is hitelt talál már. Nem kell hinni, hogy a' Lengyelek magok megadása-végett küldöttek vólna Diebits Hadmarsalhoz; hanem, egyedül béke-alkudozás-végett, azon feltételek' nyomán, a' mikkel Lubetzki Grófit az országgyűlés Pétervárra küldötte vólt, mikor még egy tsep ellenséges vér se fojt; mellyeknek első Tzikeje a' vólt, hogy a' régi lengyel tartományok kaptoltassanak a,

Királysághoz. Ha Diebits Gróf ére ráállott volna (de ez, nem is volt hatalmában) úgy, tovább lehetne menni a béke-alkudozásban.

Az Echo de la Pologne-ban, mártz. 12-dikén. — “Lengyelország és a Frantzia Ministerium.” A’ febr. 25-dikén esett öldöklő hartz-olta nem hallik többé az ágyú dörgése, nyugott és tsendes napok jövének a’ fegyvertartogatásra. A’ Varsó’ kapuitól visszarezentett ellenségnek, úgy tetszik, új haderőre van szüksége, hogy a’ heroismussal és kétségbeeséssel, a’ szabadság és nemzeti függetlenség’ őltalmazójával új viaskodásba bocsátkozhasson. Hanem — ez a’ hartz rettenetes fog lenni. A’ 19-20- és 25-dik napok csak előfutói valának annak.

Midőn februariusban, a’ muszka sereg’ főgős Vezére, Európának és Lengyelországnak sértegető kifejezésekkel adta értésére, az Országba-menetelét vagy inkább beütését, — midőn proclamatiojánál-fogva, mellyek a’ Lengyel nemzetet újabb sértéssel, gyalázzal illették, azt oly’ lépésre kényszerítette, mely a’ mi’ revolutiónkat megpécséltelte, s’ minden szövetkezést, mely minket Muszkaországgal egyesített, egészen felbontott: — valljon hitte-é akkor, hogy 200,000 fegyverrel s’ 400 tüzökádójával, a’ lengyel katonasággal szemben, mindenütt kéntelenítessen ellentállásra találoi? Ugyan, hitte volna-é, hogy csak a’ Visztuláig fog jönni, három örök- emlékezetre méltó ütközetet víni. Olyan ütközeteket, mellyek Európának megmutatták, hogy kelet’ hódolatójának ellentállani, s’ észak’ óriás-sával megküzdeni, lehetséges. Kétségkívül örökemlékezetre méltók fognak maradni ezek az ütközetek: mert, talán lerontották azok a’ muszka Hatalom’ vakító mesterségét, s’ a’ mi több, azon Birodalmat, önnagysága’ meggyőződésében meg-

rázkódtatták. Eljött az idő, melyben ezen vallomást nyilván, sőt éppen ditsőséggel tehetni-le. A’ febr. 25-diki tsatában 38,000 lengyel, 100,000-ból álló muszka hadsereggel és 250 ágyú’ dörgéseinek tudott ellent-állani. Vajha Európa ezt meggondolná, és Muszkaország jól megfontolná! — A’ szabadságnak valóban drága égi ajándéknak kell lennie, midőn mindent mérészelnek annak megnyeréséért, oly’ sok Vitéz erőt tud bélehellni. Lengyelország szegzi tehát, ezen rettenetes Birodalomnak, mely Európa’ sorsát 17 esztendő-olta határozza, keményen és ősi ditsőségghez méltólag, magát ellene; Lengyelország egyedül hartzol ezen koloss ellen, mellyet az, ha bár el-esik-is, esctével maga után fog rántani. S’ osztán, ha Lengyelország alól-fordúl, a’ gyalázat nem azon nemzeteket éri, mellyek néki segedelmet ugyan, nem nyújtottak, de véle tsakugyan sympathizáltak; hanem, éri a’ gyalázat azon késedelmes, félénk igazgatásokat, mellyek egy politikai crisisben magokat vissza húzták, s’ a’ pillantatnak nem tudták azon kevély Hatalom’ megaláztatására hasznát-venni, mely Európát annyi esztendőjálatt nehéz teréssel nyomta. Főképp’ azon férfiakat éri az, kik egy hatalmas nemzet’ főkörmányozójának bizodalma-val tiszteltetvén-meg, a’ jelen század nagy történeteinek vezetésére meghívatva lenni látszottak, de meghívattatásokat elismérve, tsak úgy állanak ott, mint a’ történetek’ nézői; azon férfiakat éri a’ gyalázat, kik, midőn sok nagylelkű szózatok a’ frantzia nemzet’ kezében azt kiáltották nekik: segélljete a’ Lengyeleken! tsak ezen hideg szavakat hallották: mit tudunk mi érettek tenni? Mitsoda? — nem tudátok, mit tehesetek a’ lengyelért? Ha bár nem akartátok, vagy nem lehetett dolgaitokat a’ lengyelével

eggyesíteni; legalább más Hatalmasságokkal egy oly' nyelven szólhattatok volna, mely méltó a' Királyhoz, kinek Tanátslói vagytok, méltó azon nemű és nagylelkű nemzethez, melynek sorsa rátok vala bízva. Ki kellett volna nyilatkoztatnotok a' határtalan Uralkodó muszkatzárnak, hogy egy szabad Tartományban a' nép' akarátja szab kormánytörvényeket az országlovszéknek, hogy Franciaország éppen kívánja a' Lengyelek' szerentséjét; 's hogy nektek nem lehet lágymelegen nézni ez' Országot fenyegető veszélyeket. Tik, a' helyett hogy a' Pétervári Udvarral szóba jöjjetek, annak kegyelmét és nagy-lelkűségét esedeztetek a' lengyel rebellesek javára. 'S minő tanátsot adtatok ezen rebelleseknek? "Mindent feláldozni az eggyezésnek, 's magát vakon megadni!" Tehát a' Lengyelek' gyalázatjával akartátok a' békeséget megvásárolni: De Lengyelország mindezen sima beszédekre nem halgatott, inkább akarta magát, a' had' veszélyeinek, mint az eggyezésnek, kitenni. Beállott a' küzdő-helyre; egyedül hartzolt; 's nem fog elesni; mert sokkal könnyebb számtalan vadtsoporttal az Alpeken vagy a' Balkánon általhágni, mint a' nép' szabadságáért hartzolók' seregein keresztül utat törni, mint oly' nemzetet meghódoltatni, mely függetlenségét újra megnyerni, magát keményen eltökéltette, — nem! Lengyelország nem fog elesni. — Mert ha most ügyét megveti is a' megíjesztett politika: még-is van egy hatalom, mely a' szűkszívű, félték diplomátia' minden combinatiojit, felszámításait meg tudja semmisíteni. Ezen hatalom, a' közvélekedés, a' nemzetek' akarátja. A' frantzia nép részt-vesz ügyünkben, 's örömost hisszük, hogy a' követek' házában, hol több ékesbeszédűek szállottak jaszunkra, mihelyt a' Lengyelek' ügyére

jő a' beszéd, a' nemzet' akarátját, tsak a' Lafayette-k Mauguin-ok és Lamarque-ok igazan kifogják modani. — Lengyelország' nagy pere most az európai nagy Tribunal' előtt áll. Ha a' Királyok és Kabinettek vonagatják magokat, egyenes lelkűséggel kimondani ítéleteket; ha magokat az igasságtalan vadtvörvényekhez és a' meglévő Tractatusokhoz betűszerént akarják tartani, úgy, nekünk a' népek Tribunal'jához kell appellálnunk; mert, ök, tsak az igasság' és lelkiesméret' szavát követik.

A' lengyel Kurír beszéde: "Mit akarunk? Függetlenek, szabadok akarunk lenni. Eonyiben szinte minnyájan megegyezünk, tsak arról veledünk különbözleg: hogy Hazánk' szabadsága, függetlensége tulajdonképpen miben álljon? — Némelljek teljesen elérve latják revolutión' tzelját, ha a' Muszkaországhoz ragasztott Lengyel-tartományok, Lengyelországgal megint eggyesítettnek, és Muszkaország, bizonyos kézséget ad arról: hogy constitutióink, egész épségében meg fog tartani. Ezen szempontból nézés tsak tévejésre vezet: így Hazánk' függetlensége olyan alapra építettne, mely függetlenségünk' valójával ellenkezik, 's Muszkaországtól olyan ádozatot kívánna, melyet az nem akarhat. — Egy Státus tsak akkor szabad és független, midőn a' Kormányozó felsőség, a' nemzet' nyilván kifejezett akarátját repraesentalja. A' Kormányozás és nép között nem lehet eggyesség, ha a' fő Hatalmat nem vezérli egyes-egyedül a' nemzeti haszon. Lengyelország' Királynának kettős szeméjlesége mindenkor akadálnak marad; mert Lengyelország' jólléte, neki nem lesz egyetlen tzelja, sőt inkább tudta, 's akarátja nélkül-is, a' körülállások hatalmától kénszerítetni fog, a' mi' hasznunktól éppen idegen befolljásoknak enged-

ni, — A' Muszkatzár, egyenes lélekkel nem esküthetik arra: hogy szabadságinkat fenntartja; nints hatalmában esküvését megtartani; sőt azt, kívánni sem lehet tőle. Ehhez képest ha a' félvilág egyesítetnék-is Országunkkal, még sints azzal bátorságba téve szabadságunk. Muszkaország állása nagyon különbözik a' miénktől; a' míveltség állapotja ottan egészen más rendet kíván a' fő Hatalomtól, mint a' millyen Lengyelországban kívánatik. Muszkaország' határtalan Uralkodója, Tsászári kötelességei' szentségétől úgy által van hatva, hogy a' mi erényaink, kinézéseink többé feléje nem-is hathatnak. Ő Lengyelországot azon principumok szempontjából óézi, mellyek Muszkaországban uralkodnak, ő, bennünket is azok szerint kormányoz, mert lehetetlen nekie egyszermind Muszkanak, és Lengyelnek-is lenni. — Innen származik: hogy ha nekie legjobb szándéka lenne-is, minket Lengyel Királyként igazgatói, mi benne még-is mindég tsak a' muszkatzárt leljük. Ennek következtéseia karmely boldogítottok lennének-is Muszkaországra-nézve, még-is Lengyelország, minden constitutiója, igazgatójának minden jó szándéka mellett-is, nyomattatni fog. Ezt, szemmel láthatólag bizonyítja azon állapotunk, melyben 15 esztendő alatt valánk. Most e' jármot levetettük, de újra nyakunkba kerül az, ha constitutióink' első tikkelle megmarad (az első tikkelle ez: Lengyelország örökre egyesített Muszkaországgal). Lengyelország függetlensége, mellyért vívtunk, és mindég vivni fogunk, soha különben nem tétethetik bátorságba, míg tisztán nemzeti igazgatásunk, és tisztán nemzeti Királyunk nem lesz. Lehet ugyan a' lengyel testre egy muszka, vagy akármiféle más főt tenni, de azon test élettelen marad. Kifogná elhinni, hogy egy ember él-

het, ha fejét veszik-is, tsak hogy tegyenek más fejet neki? kifogja elhinni, hogy Lengyelország szabad lenne, ha a' Chinai, Török vagy muszka Tsászár uralkodik rajta, bár ezt a' titulust adja-is magának: Lengyelország' Joltévője? — F6tzelünk tehát, hogy olyan Lengyel Királyunk légyen, ki egyedül Lengyelország' hasznát irányozza kormányozásával, az igazgatás' minden agaiban azon szellemét lehellje a' nemzetiségek, a' principumok azon harmoniáját, mely nélkül semmi a' világon jót nem állhat szabadságunkról. És ha ezen tzelt el nem érnék, mást akármit érnék, tsak vonaglásunkat hosszabbítjuk; gyermekeink', vére fogja hamvainkat áztatni, mert hazájok függetlenségéért nekünk újban meg kell vinni. Előbb vagy később, szabadnak kell lenni Lengyelországnak; ezt semmi emberi hatalom meg nem gátolhatja, rajtunk áll a' szabadulást siettetni, vagy meghalogni.

ELADÓ JÓFÉLE BOROK.

Néhai Kis Jós ef Ur M. Igeni pintzében (Alsó Fejérvgyében) finom asszúszöllőbor, különös jó kövér-szöllő-és piros borok vagynak, mintegy 1500 veder mindössze, eladók. A' kinek teltzeni fog 50-es Hordókkal, vagy kissébb edényekben, átalagokban-is, adattatnak kész pénzért. Az alku megésik, ha a' vásárló megkóstolja a' borokat, Igenben.

ELADÓ HÁZ

Kološváron az egyik legszebb útszán van egy, sőt ha kívánatik két ház egymás-mellett, eladó. Dítséretére, leginkább szolgálhat az, hogy a' szomszédjai jó emberek. Bővebb megvilágosítást adhat a' Híradó Kiadója.